

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

 Χαράλαμπος Οικονομίδης: «Εισαγωγή στο σύστημα και την ανάλυση εισροών-εκροών». Με συγκεκριμένες εφαρμογές για την Ελλάδα. Εκδόσεις «Κριτική», Αθήνα 2007. Σελ. 279.

Από τις εκδόσεις «Κριτική» κυκλοφόρησε τελευταία το βιβλίο του Δρα Χ. Οικονομίδη, Λέκτορα του Παντείου Πανεπιστημίου, με τίτλο «Εισαγωγή στο σύστημα και την ανάλυση εισροών – εκροών» με συγκεκριμένες εφαρμογές για την Ελλάδα και πρόλογο του ομότιμου Καθηγητή Θ. Σκούντζου. Το βιβλίο αυτό προστίθεται στη σχετικά περιορισμένη ελληνική βιβλιογραφία με αντικείμενο το σύστημα εισροών – εκροών και προβλέπεται να αποτελέσει πολύτιμο βοήθημα για τους φοιτητές οικονομικών επιστημών.

Ένα, ως γνωστό, από τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές των πανεπιστημιακών τμημάτων οικονομικής επιστήμης είναι η απόκτηση μιας σφαιρικής γνώσης και γενικής εποπτείας του τρόπου με τον οποίο συγκροτείται, λειτουργεί και εξελίσσεται η λεγόμενη Εθνική Οικονομία. Το πρόβλημα αυτό μπορεί αναμφισβήτητα να περιορισθεί σε μεγάλο βαθμό με μια περισσότερο συστηματική διδασκαλία και λεπτομερή ανάλυση του γνωστού και ακαδημαϊκά καθιερωμένου πλέον συστήματος εισροών – εκροών. Η επιστημονική εξοικείωση των φοιτητών με το σύστημα αυτό, όταν ιδίως η σχετική διδασκαλία συνοδεύεται εποπτικά και με τη παράλληλη χρήση του ομώνυμου πίνακα, τους επιτρέπει ν' αποκτούν άμεση γνώση και ικανοποιητική εποπτεία τόσο της επικρατούσας διάρθρωσης των εθνικών κλάδων και τομέων παραγωγής όσο και των αντίστοιχων διακλαδικών σχέσεων που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της συνολικής οικονομίας. Εκτός όμως της απόκτησης σφαιρικής αντίληψης και εποπτείας της εθνικής οικονομίας η διδασκαλία του συστήματος εισροών – εκροών καλλιεργεί και διευρύνει τις ικανότητες των φοιτητών να προσεγγίζουν εμπειρικά και αναλύουν θεωρητικά πολύπλοκα και αλληλοεξαρτώμενα κοινωνικά φαινόμενα όπως είναι το οικονομικό σύστημα μιας συγκεκριμένης χώρας. Είναι προφανές ότι η ένταξη του βασικού αυτού μαθήματος στο πρόγραμμα σπουδών κάθε οικονομικού τμήματος ικανοποιεί βασικές ανάγκες της προπτυχιακής εκπαιδευτικής διαδικασίας και είναι εξ αυτού του λόγου όχι μόνο σκόπιμη αλλά κατά τη γνώμη μας και επιβεβλημένη.

Το ιδιαίτερα επιμελημένο και απόλυτα προσαρμοσμένο προς τις μαθησιακές ανάγκες των φοιτητών αυτό βιβλίο είναι βέβαιο ότι θα εμπλουτίσει την περιορισμένη, όπως αναφέρθηκε, εγχώρια βιβλιογραφία και θα τύχει ανάλογης υποδοχής όχι μόνο από τους άμεσα ενδιαφερόμενους φοιτητές αλλά και από κάθε οικονομολόγο που ενδιαφέρεται να προσεγγίσει με περισσότερο συστηματικό τρόπο τα θεωρητικά και πρακτικά προβλήματα μιας συγκεκριμένης εθνικής οικονομίας.

Το βιβλίο χωρίζεται σε 4 μέρη και περιλαμβάνει 8 κεφάλαια και 4 παραρτήματα. Στο πρώτο μέρος γίνεται μια εκτεταμένη εμπειρική παρουσίαση των κύριων συστατικών στοιχείων του συστήματος εισροών – εκροών. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στις αναλυτικές δυνατότητες που προσφέρει γενικά αυτό το σύστημα. Στο τρίτο μέρος παρατίθεται και διευκρινίζεται το οικονομικό περιεχόμενο μερικών βασικών δεικτών που εκφράζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πινάκων εισροών – εκροών και στο τέταρτο διαπιστώνεται με τη βοήθεια πάντα πρακτικών παραδειγμάτων αφ’ ενός η χρησιμότητα του συστήματος ως εμπειρικής βάσης για την αντιμετώπιση επίκαιρων οικονομικών προβλημάτων και αφ’ ετέρου ο διευρυνόμενος κατάλογος καταγραφής και ανάλυσης επί μέρους παραγωγικών δραστηριοτήτων (τουρισμός, ενέργεια, περιβάλλον, περιφερειακή οικονομία κ.λπ.) που είναι μεν ενσωματωμένες στον κορμό του εθνικού παραγωγικού μηχανισμού αλλά για διάφορους λόγους ενδείκνυται ο υπολογισμός των άμεσων ή/και έμμεσων επιδράσεων που ασκούν μεμονωμένα στη λειτουργία της συνολικής οικονομίας.

Τέλος στα 4 επισυναπτόμενα παραρτήματα παρέχονται από τον συγγραφέα με την βοήθεια και εδώ πρακτικών παραδειγμάτων χρήσιμες πληροφορίες που διευκολύνουν σημαντικά τον αναγνώστη να κατανοήσει και αφομοιώσει ευκολότερα τη λειτουργική διάσταση και τις εκτεταμένες αναλυτικές δυνατότητες του συστήματος.

Ανακεφαλαιώνοντας σ’ αυτό το σημείο τις παρατηρήσεις μας για το βιβλίο του κ. Οικονομίδη θα επιθυμούσαμε να εξάrouμε ιδιαίτερα την καταφανή προσπάθεια και διδακτική ευαισθησία του συγγραφέα να διαμορφώσει την ύλη, όσο το επέτρεπε η περιπλοκότητα του γνωστικού αντικειμένου, εύκολα κατανοητή από τους φοιτητές για την κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των οποίων και πρωτίστως προορίζεται. Είναι ως εκ τούτου επόμενο να συνιστάται θερμά και ανεπιφύλακτα η χρήση του.

Δημήτριος Α. Σαγκάς
τ. Καθηγητής
Πανεπιστημίου Πατρών

 E-Government in Europe: Re-Booting the State Edited by **Paul G. Nixon & Vassiliki N. Koutrakou** Routledge Publishing, January 2007, ISBN 10-415-40186-0

This is an excellent book on e-government in Europe which explores a range of concepts and topics underpinning new forms of government management using new technologies such as:

- the degree to which e-government translates into genuine reform of government and public administration.
- the dual role of the EU as both a provider of e-government through its own internal activities and also as a facilitator or aggregator in the way it seeks to engender change and promote its ethos in member states across the EU.
- *cyber-terrorism* and its use both by terrorists and governments to pursue political agendas.

On the more practical side, the book is featuring in-depth case studies on the progress of e-government in the UK, France, Germany, Denmark, The Netherlands, Portugal, Greece, Slovenia, Hungary, and Estonia. These case studies address the above mentioned issues, whilst at the same time highlighting commonality and diversity in practice and the paradox between top-down strategies and the effort to engage wider civil participation via e-government.

The book also traces concepts and insights underpinning the development of e-government and its applications across the bulk of the European Union. It involves distinguished scholars and practitioners working on a variety of specialist areas in Europe and the United States.

E-government is about the better management and delivery of government services to citizens, citizen empowerment and the amelioration of interactions with business and industry through the use of Information and Communication Technologies.

The book begins by focusing on the theoretical underpinnings of e-government, its potential for improving the quality of democratic governance, and, without embarking on technology achievement measurement, attempts an assessment of the extent to which this potential has been realised thus far. The concept of citizenship is analysed to speculate on how new forms of technology affect the citizen-government relationship, and threats to this are explored through for instance, looking at ways in which ICTs can be used to usurp security (cyberterrorism).

European Union sponsored e-government initiatives are the first logical first step in formulating some of the core visions and realities of the adoption of e-government and it manifests itself across Europe. Catering for the EU's own priorities such as regional rejuvenation, decentralization via improved electronic access to administrative, medical, social, and educational services, the reduction of the economic and social divide among European citizens, administrative efficiency and a lessening of the perceived distance between the EU centre and periphery, EU programmes compose an overarching umbrella and strive towards similarity and policy homogenization.

However, in the study of specific case-studies it becomes apparent that the nation-states are their own predominant driving forces in specific policy formulation and the political culture is an important determinant factor in this. Thus, a range of country chapters illustrate how diverse member states are developing systems of e-government that are remarkably similar in structure, applications and techniques and yet can be significantly different in their approach. For example, in countries with an established record of technological innovation such as Germany, the UK, France, the Netherlands and Denmark, initiatives are more advanced, mature, and strategies more sober and reflective, whereas in Estonia, Portugal, Greece, or Slovenia, where technological innovation is still relatively new, there is still a degree of idealism regarding the scope of e-government and e-democracy initiatives launched.

Nevertheless the book shows that across Europe, there are consistent expectations for the new technologies to play a significant role in revamping the government-citizen relationships, upgrading and linking public administration networks, and improving transparency, efficiency and participation at local, national, and European level.

Throughout, a number of issues surface such as, to what degree are these developments a result of technology push or pull, in other words, how much real demand is there and how does technology penetration and accessibility respond to it, how much, if at all, decisions in government are technical as opposed to political, in considering e-government's potential, public value, and legitimation, how much an 'open state', with the information sharing and organisational interdependencies which this entails, poses as many concerns as it solves, and to what extent, materially fundamental questions of, what is essentially, humanistic government can actually be addressed by e-government technologies alone, or whether this leads to unrealistically high expectations, when adding or dropping the "e" would present ultimately similar challenges and demands for essential reform.

Based on these insights, the book reflects on the nature of the technologies available and examines what evidence there might be for new forms, characteristics and 'institutions' of electronic government, to enhance its potential role.

Overall, e-Government in Europe is a very useful and insightful book and can be of great interest to students and scholars of public policy, politics, media and communication studies, information and communications technologies and European studies.

Yannis A. Pollalis
Director of Graduate Program in «Economic & Business Strategy»
Department of Economic Science
University of Piraeus